

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

-

Liikenne

Avovastaus

-

Maatalous

Avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

-

Työkoneet

Avovastaus

-

Jätehuolto

Avovastaus

-

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt**Avovastaus**

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö**Avovastaus**

-

Kulutuksen hiilijalanjälki**Avovastaus**

-

Julkiset hankinnat**Avovastaus**

-

Muut poikkisektorit**Avovastaus**

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset**Avovastaus**

-

Muita huomioita**Avovastaus**

Finanssiala ry kiittää ympäristöministeriötä mahdollisuudesta lausua asiassa.

Finanssiala tukee puhtaan siirtymän edistämistä ja politiikkatoimia, joilla pyritään saamaan aikaan Pariisin sopimuksen mukaisten tavoitteiden edellyttämät päästövähennykset. Alalla on jo varsin pitkäaikaista kokemusta kestävästä rahoittamisesta. Esimerkkejä kestävästä rahoitusinstrumenteista ovat muun muassa vihreät ja vastuullisuustavoitteisiin sidotut joukkovelkakirjat, lainat sekä vastuulliset rahastot, joita useat jäsenyhtiömme tarjoavat. Olemme mahdollistajia niin teollisen

mittakaavan suurhankkeissa kuin kuluttajienkin pyrkimyksissä elää kestävämmiin – niin rahoittajan, sijoittajan, kuin vakuuttajankin roolissa.

Finanssialan yhtiöiden rahoitus- ja investointihalukkuuteen vaikuttavat merkittävästi poliittiset ratkaisut, joilla joko tuetaan tätä rahoitushalukkuutta tai joiden seurauksena rahoitushalukkuus suuntautuu muun kaltaisiin kohteisiin. Tätä vasten esimerkiksi suunnitelmaluonnoksen sivun 104 luonnehdinta ”rahoituslaitosten halukkuus rahoittaa biokaasulaitoksia on avainkysymys investointien syntyemisessä” on liian yksinkertaistava. Tähän liittyen ja ilmastorahoitusta koskevien toimenpiteiden osalta toteamme, että valtion tuki ilmastorahoituksessa tulisi nimenomaisesti suunnata sellaisiin kohteisiin, jotka eivät toteutuisi ilman valtion väliintuloa. Julkinen rahoitus ei siis saisi kilpailla yksityisen rahoituksen (jota finanssialan yhtiöt kanavoivat markkinoille) kanssa. Vihreät investoinnit, kuten raportissa mainitut biokaasulaitokset, sisältävät tyypillisesti rahoittajalle suurempia riskejä kuin vastaavat jo vakiintuneet teollisen mittakaavan investointikohteet. Riskit johtuvat muun muassa teknologian kypsyttömyydestä, projektin korkeista varsinkin alkuvaiheen pääomakustannuksista ja -riskistä sekä lopputuotetta koskevan kysynnän epävarmuudesta. Julkisen sektorin tukea kaivataan erityisesti tällaisten projektin elinkaarta koskevien riskien hallinnassa. Tämä pätee myös osiossa 6.3.7 (Ilmastorahoitus) lausuttuun toteamukseen ”on haastavaa arvioida, mitkä toimet toteutuisivat ilman valtion rahoitusta”. Ilmastorahoitus ja vihreä siirtymä ovat haastavia kokonaisuuksia, joiden onnistuminen edellyttää valtiolta aktiivisia toimia hankkeiden kannattavuuden edistämiseksi.

Julkisen sektorin asemaa rahoittajana tulee pohtia kriittisesti myös valtion pääomasijoitusyhtiö Tesin rahoitustoiminnan osalta. Tesin rahoitustoiminnan tulee olla myös cleantech- ja muussa ilmastorahoituksessa markkinaehtoista ja ennen kaikkea markkinapuutteita ja -kapeikkoja paikkaavaa. Jos näistä periaatteista tingitään, Tesin rooli vinoutuu ja markkinaehtoisesti toimivien sijoittajien saaminen yrityksiin vaikeutuu. On myös yritysten edun mukaista, että niillä on riittävästi markkinaehtoisia omistajia, sillä se tuo mukanaan paitsi erilaista osaamista, myös tehokkuus- ja muita vaatimuksia, jotka tukevat yritysten pidemmän aikavälin kehitystä. Tesin tekemien suorien, mukaan lukien puhdasta siirtymää edistävien, sijoitusten voimakkaan kasvattamisen vaihtoehtona tulisi vakavasti harkita suomalaisten rahastotoimijoiden laajempaa hyödyntämistä. Tämä tukisi markkinaehtoisesta rahoituksen kasvua ja samalla myös kotimaisten pääomamarkkinoiden kehittymistä. Samalla pienentäisi riski siitä, että rahoituksen kohdentumiseen sekoittuu poliittisia intressejä.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa tunnistettuja rahoitusaukkoja tullaan suunnitelmaluonnoksen mukaan ratkomaan Ilmastoratkaisujen vauhdittaja (ACE) -hankkeen kautta. Toivomme, että edellä mainitsemamme huolet julkisen ja yksityisen rahoituksen roolien hämärtymisestä otetaan painokkaasti huomioon myös ACE-hankkeessa. Julkisen rahoituksen kapeikkojen auki selostamisen sijaan ACE-hankkeessa olisi mielekäästä huomioida ennen kaikkea yksityistä rahoitusta tarjoavien yritysten kohtaamat ongelmat puhtaan siirtymän hankkeiden rahoittamisessa. On tärkeää tarjota yhdenmukaista ja vertailukelpoista informaatiota esimerkiksi erilaisten hankkeiden ympäristövaikutuksista. Tällaisen informaation saatavuutta tulisi pyrkiä tukemaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Hyvä esimerkki tällaisesta potentiaalisesti kustannustehokkaasta työkalusta ovat pankkien lainaustoimintaansa varten tarvitsemat

energiätehokkuustodistukset, joiden saatavuutta olisi lainsäädäntöteitse mahdollista parantaa entisestään. Lopulta kaikkein vaikuttavin keino tukea ilmastorahoitusta on kuitenkin se, että poliittisilla ratkaisuilla kannustettaisiin rahoittamaan juuri puhtaan siirtymän hankkeita.

Kaakinen Aleks
Finanssiala ry - Johtaja Hannu Ijäs